

Crkva koja dijeli s drugima

Pastirska riječ biskupa Mainza, Petera Kohlgrafa,
za korizmeno vrijeme 2019. godine

Drage sestre, draga braćo u biskupiji Mainz!

Želim vam svima blagoslovljeno vrijeme pripreve za Vazmeno slavlje. Neka nam nadolazeći tjedni pomognu usmjeriti pogled na ono što je doista bitno u životu i vjeri.

Pogled na ono što je bitno, potreban nam je i u našoj crkvenoj svakodnevnicu. U biskupiji u Mainzu ovih ćemo tjedana zdušno zakročiti pastoralnim putem, na kojem ćemo se osvrnuti kako na društvene prilike, tako i na pitanje što čovjeku današnjice treba od Crkve. Put kojim ćemo krenuti stajat će u duhovnom smislu pod sljedećim upitnikom: Kako pokrenuti razgovor o Radosnoj vijesti sa svim tim brojnim ljudima, i to prije svega s onima koji ne pripadaju našim „krugovima“? Pritom nam je potrebno ponajprije odgovoriti na sljedeća pitanja: Što nam je motivacija danas biti Crkvom Kristovom? U čemu se danas sastoji naše poslanje? Strukturalna promišljanja, koja će proizići iz odgovora na ova pitanja, imat će smisla samo ako ona doista budu posljedica te i takove duhovne orijentacije. Već sam u prošlogodišnjem korizmenom pastirskom pismu kao osnovnu misao stavio, prema uzoru na zaštitnika naše biskupije, svetog Martina, upravo misao dijeljenja. U konkretnim idejama za budući pastoralni put, koje sam predstavio na Biskupijskoj skupštini u rujnu 2018. godine, upravo misao dijeljenja činila mi se dobrom temeljnom okosnicom Crkve biskupije u Mainzu.

U Djelima apostolskim, evanđelist Luka nam pruža idealnu sliku prve zajednice u Jeruzalemu: „Svi koji prigriše vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko. Sva bi imanja i dobra prodali i porazdijelili svima kako bi tko trebao. Svaki bi dan jednodušno i postojano hrlili u Hram, u kućama bi lomili kruh te u radosti i prostodušnosti srca zajednički uzimali hranu hvaleći Boga i uživajući

naklonost svega naroda. Gospodin je pak danomice zajednici pridruživao spašenike.“ (Dj 2,44–47).

To doista zvuči poprilično idealno, možda čak nerealno. Čitamo li nekoliko poglavlja dalje, evanđelist Luka nam otkriva i neke poteškoće. Međutim, i nama se danas isplati uzeti za mjerilo taj ideal prve kršćanske zajednice. U Jeruzalemu se susrećemo sa zajednicom koja dijeli život, vjeru, resurse te naposljetku i odgovornost. Prije nego što danas učinimo prvi korak na našem putu, dopustite mi da pobliže objasnim ova četiri aspekta dijeljenja.

1. Dijeliti život

Svjesni smo važnosti prisutnosti Crkve u zajednici. Crkva i ljudi koji je oblikuju, moraju biti dostupni. Dijelim brigu nekih ljudi koji kažu da se Crkva povlači s terena. Ubuduće će biti na potezu svi oni koji žive svoju vjeru u selima i gradskim četvrtima, u župama, udrugama, u Caritasu, u volonterskom radu i mnogim crkvenim ustanovama; o njima će naime ovisiti hoće li Evanđelje imati ljudsko lice i hoće li ljudi moći osjetiti, doživjeti Evanđelje. Sve je manji broj svećenika, đakona i stalno zaposlenih muževa i žena u pastoralnom radu. To nas pak podsjeća, uz sve poteškoće, da smo mi kršteni pozvani živjeti i svjedočiti svoju vjeru. Budući da smo svi udovi ovog svijeta, kao kršćanke i kršćani, nalazimo se u različitim odnosima i živimo zajedništvo s raznim ljudima. Ako otvorenih ušiju i budnim umom uobličujemo naše odnose, postat ćemo sposobni shvatiti „radosti i nade, žalosti i tjeskobe ljudi našeg vremena“, upravo na način kako je to izraženo na II. Vatikanskom koncilu (*Gaudium et Spes* 1).

Dijeliti život znači biti čovjekom koji oblikuje svoje odnose u duhu Evanđelja, s poštovanjem, sa zanimanjem, vrednujući i ljube-

ći sve ljude. Teme ovog svijeta i ljudi ovog svijeta tako će postati ujedno i temama Crkve. U ovome uspjeti ujedno znači oduprijeti se opasnosti od pretjeranog kruženja oko vlastitih unutar-crkvenih tema, koje mnogi ljudi više ne doživljavaju bitnima. A to ujedno znači oduprijeti se opasnosti korištenja floskula i ispraznih riječi. Čovjek koji dijeli život, pokušava shvatiti što je važno za drugog čovjeka. Takav će čovjek postati oprezniji u moralnom prosuđivanju drugih, a ništa manje ostat osobom s jasnim stavovima. I Crkva će po pitanju svojih ideala i temeljnih etičkih stavova tek onda biti shvaćena ozbiljno kada pokaže da poznaje čovjeka i kada ne bude ponavljala samo apstraktne norme. Dijeliti život ubuduće će morati značiti da pokrećemo razgovore s našim raznim crkvenim ustanovama, našim župama, školama, dječjim vrtićima, udrugama, ustanovama Caritasa, župama drugih jezičnih zajednica, samostanima i mnogim drugima. Naime, svi oni nose sa sobom svoja vlastita iskustva i viđenja, a želimo li udovoljiti potrebama ljudi, tih se iskustava ne možemo odreći. Dijeliti život znači dokinuti pilarizacije i singularizme crkvenih ustanova. Tako ćemo se osposobiti za bolje prepoznavanje zajedničkog nam poslanja prema ljudima našeg vremena u nasljedovanju Krista. Poput odnosa u prvoj zajednici u Jeruzalemu, potrebna nam je kultura sloge, po kojoj će svi ljudi u Crkvi, u svoj svojoj raznolikosti, biti zdušno predani zajedničkoj službi. Ustrajati isključivo na vlastitoj istini, vlastitoj koristi, vlastitom interesu onemogućuje naviještanje Radosne vijesti.

2. Dijeliti vjeru

Zajednica u Jeruzalemu ne bi bila zamisliva bez zajedničke molitve i vjere u uskrsloga Krista, živog u riječi i sakramentu u zajednici i

u Crkvi. Ova nam vjera mora biti glavna zajednička osnova. Iz nje proizlaze mnoge značajne teme. Pitanje kako vjeru dalje prenositi drugima mora biti goruće pitanje, te ono treba stajati iznad svih ostalih pitanja. Obitelji su prvo mjesto iskustva vjere. U našim se zajednicama susrećemo na vjeronauku za pripremu na sakramente prve svete pričesti i potvrde, u pripravama za krštenje i razgovorima u smrtnim slučajevima kao i na zaručničkim tečajevima s mnoštvom ljudi. Na nekim su područjima obavljene određene prilagodbe, koje su uzele u obzir promijenjenu vjerničku situaciju u našem svijetu. Uvjeren sam da ćemo sačuvati trajnost u našoj vjeri, samo ako na primjer prvopričesničku pripremu popratimo katehezom i za roditelje. Mnogi osjećaju nedostatnosti, primjerice u konkretnoj pripremi za brak i pastoralnoj brizi kod smrtnih slučajeva. Uz župe, naše su škole, vrtići i školski vjeronauk važna mjesta prenošenja vjere. Prvi kršćani u Jeruzalemu očito su uspijevali živjeti, slaviti i svjedočiti svoju vjeru prema svijetu, i to na način da je ta vjera doista druge dirnula.

Zasigurno u nijednom od navedenih polja ne postoje jednostavna patentna rješenja. Puke metodičke promjene neće nikome biti od koristi. Naposljetku vjeru prenose oni ljudi koji su osobno vjerom ispunjeni i oduševljeni. Pritom nije riječ da druge samo podučavamo. Zacijelo je naša vjera ispunjena mnogim sadržajem. No u prvom je redu zadaća svakoga od nas da svjedočenje vjere pokušamo ispuniti životom i duhovnim iskustvom. Riječ je o doživotnom traženju i doživotnom hodu. Želja nam je da zajedno s drugim ljudima krenemo stazom vjere, da čujemo njihova pitanja i postanemo sposobni za govor „nade koja je u nama“ (usp. 1 Pt 3,15), da prihvatimo vlastite i tuđe sumnje i učimo od drugih. Bivši biskup iz Aachena, Klaus Hemmerle, te je želje izrazio sljedećim riječima: „Dopusti mi da usvojim znanje o tebi, o tvom načinu razmišljanja,

govorenja, postavljanja pitanja i da usvojim znanje o tvom bitku. To je potrebno kako bih bio u stanju iznova naučiti onu poruku koju ti želim prenijeti.“¹ Ako ima onoliko putova do Boga koliko ljudi², naši napori u razvijanju oblika dijeljenja vjere morat će zasigurno postati još kreativniji, raznolikiji i odvažniji. Logika da se vjera automatski prenosi s generacije na generaciju, odavno je prestala vrijediti. Dijeliti vjeru znači ispočetka naučiti vrednovati poslanje, dakle „misiju“, koja je ostvariva samo u susretima i odnosu. Papa Franjo redovito upućuje upite crkvenim zajednicama, i to upravo onim tradicionalno, naoko stabilnim, zajednicama, kako bi saznao koji misionarski impuls te zajednice šalju u svijet. Na pastoralnom putu upravo to pitanje ne smijemo izbjegavati.

3. Dijeliti resurse

Najvažniji resursi naše Crkve su sakramenti, Riječ Božja, vjerovanja i vjerska iskustva iz naše tradicije, naši resursi i veliko mnoštvo ljudi i njihovo zajedništvo. Navodeći ove tvrdnje na početku ovog odlomka zapravo se ponavljam, no činim to, tako da se ova osnova misao u nastavku ne zaboravi. Svi ostali resursi, kao što su novac, zgrade i osoblje, služe ostvarenju crkvenog poslanja i služe ljudima koji su povjereni Crkvi. Stoga su materijalna dobra bitna. Ona su instrumenti, no nipošto sadržaj crkvenih napora. Iskustvo nas uči da su upravo ova područja najpodložnija konfliktima koji bi mogli nastati duž daljnjeg pastoralnog puta. Molim sve vas, imajte na umu

---

1 Citirano iz časopisa Katholische Arbeitsstelle für missionarische Pastoral, „Lass mich dich lernen...“ („Dopusti mi da usvojimo znanje o tebi...“). Misija kao osnovni pojam crkvene obnove = Kamp kompakt 4, Erfurt 2017., 4.

2 Usp. Joseph Kardinal Ratzinger, Salz der Erde. Christentum und katholische Kirche (Sol zemlje. Kršćanstvo i Katolička Crkva); Razgovor s Peterom Seewaldom, Stuttgart 1996., 8.

da će materijalna i kadrovska pitanja biti samo onda pametno odgovorena, ako se o njima razgovara iz pozicije duhovnog iskustva, odnosno ako eventualno o njima počnemo i raspravljati. Djela apostolska opisuju na prvi pogled savršenu zajednicu po pitanu materijalnih obara. Svatko dobiva ono što mu treba. To funkcionira iz razloga što nitko nije navezan na naslijeđeno vlasništvo. No već u petom poglavlju Djela apostolskih (5,1-11) spominje se bračni par, Ananija i Safira. Oni prodaju svoju kuću, no potajno jedan dio utrška izdvajaju za sebe. Posljedice su strašne: nakon što ih apostol Petar suočava s njihovom krivicom, oboje padaju na zemlju i umiru kao da ih je ubio grom. Ovu pripovijetku bih protumačio ovako: evanđelist Luka smatra da pohlepa u svakom obliku, dakle odbijanje dijeljenja resursa, znači smrt zajednice i kraj crkvenog poslanja. Način kako Novi zavjet na ovo gleda, doista je kruto. A zasigurno će se dogoditi situacije u kojima ćemo se i mi morati osjećati opomenutima slično jasnim Isusovim riječima. Dijeliti resurse ostat će trajan izazov. Kada budemo pozvani dijeliti resurse, onda to znači da moramo kritički preispitati svaki oblik čuvanja vlasništva i našu spremnost na mijenjanje navika.

4. Dijeliti odgovornost

Dijeliti odgovornost znači iznova učiti promatrati dostojanstvo krštenja. U svakoj krštenoj osobi prisutan je živi Krist u ovom svijetu, svi imaju udjela u Njegovoj svećeničkoj, kraljevskoj i proročkoj službi. Dakle svaka krštena osoba ima pravo i obavezu preuzeti odgovornost za Crkvu i u Crkvi – međutim u nasljedovanju Krista u svojstvu služenja, a ne kao vladari nad drugima. To vrijedi za klerike i za svakog drugog vjernika u Crkvi. Duž pastoralnog puta zasigurno će

se mijenjati uvriježene slike poslanja župnika, svećenika, đakona, župničkih i pastoralnih referentica i referenata. Dijeliti odgovornost znači prije svega da naši dušobrižnici trebaju krenuti na zajednički put, da svojim životom budu uzori u preuzimanju odgovornosti unutar Crkve, kako bi se ostvarilo Kraljevstvo Božje. Pritom su oni više nego li samo kolegice i kolege. Svi zajedno služe Isusovom poslanju u različitim ulogama i opisima poslova u službi. U službenike spadaju i vjeroučiteljice i vjeroučitelji, odgajateljice i odgajatelji, suradnice i suradnici Caritasa, župne tajnice i župni tajnici. Redovnici u našoj biskupiji, kao mnogi drugi, također daju svoj ulog kojeg se ne možemo odreći. Uvjeren sam da se može puno dobrog postići ako su svi složni u svojoj raznovrsnosti u toj zajedničkoj službi i ako se svi uzajamno obogaćuju kroz različite talente i zadaće.

Zasigurno će nastati novi oblici vodećih službi koje više neće obnašati župnici. Neke biskupije već su stekle iskustva na tim područjima. Želja mi je da uzajamna suradnja između službenika i volontera predstavlja raznovrsnost života koji će biti ispunjen uzajamnim poštovanjem u zajedničkom poslanju. Poznato mi je da su mnogi volonteri već sada zauzeti oko mnogog posla, stoga nije rješenje u budućnosti tražiti oblike u kojima će upravo oni preuzeti vodeću ulogu koju sada obnašaju svećenici ili druge osobe. Ovdje nije mjesto za daljnje konkretizacije. Pozivam vas u prvom redu da se osnovni stavovi postave na duhovne temelje. Hoćemo li uspjeti ostvariti jedinstvo u mnogovrsnosti i različitosti, budući da znamo, a i svakodnevno svjedočimo da je Krist među nama i da se nalazimo u Njegovoj službi? Dijeliti odgovornost je odlično sredstvo protiv svakog oblika egocentričnog iskorištavanja moći u Crkvi.

Dijeliti život, vjeru, resurse i odgovornost, to je poziv na pastoralni put u biskupiji u Mainzu, a ujedno je i poziv da ovaj sadržaj ponese sa sobom kao osobni poticaj za nadolazeće tjedne. Pozivam sve grupe i zajednice da konkretiziraju ove teme u svojim vlastitim životima i da ih još detaljnije razrađuju.

Na našem zajedničkom putu neka nam Svevišnji Bog podari svoj blagoslov.

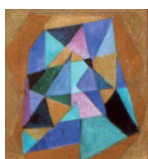
Neka vas sve blagoslovi svemoćni Bog, Otac i Sin i Duh sveti.

A handwritten signature in black ink that reads "Peter Kohlgraf". The signature is written in a cursive style with a large initial "P".

+ Peter Kohlgraf
Biskup Mainza

Mainz, 1. korizmena nedjelja 2019. godine

Covermotiv:

„Tabernakel“ (Mischtechnik, 40 x 30 cm, 2000)

von Heinz Soell (1918–2004, Bensheim), Privatbesitz.

Herzlichen Dank an Clara Soell für die Abdruckgenehmigung!

Herausgeber:

Bischöfliche Kanzlei/Publikationen Bistum Mainz 2019

Bischofsplatz 2, 55116 Mainz

Kroatische Übersetzung:

Frano Prcela OP

Der Hirtenbrief zur Österlichen Bußzeit von Bischof Kohlgraf erscheint in diesem Jahr auch in englischer, französischer, italienischer, kroatischer, polnischer, portugiesischer und spanischer Sprache. Die Übersetzungen in diese Sprachen sowie Versionen in Leichter Sprache und in Deutscher Gebärdensprache stehen Ihnen zur Verfügung unter

bistummainz.de/fastenhirtenbrief-2019

Den Übersetzerinnen und Übersetzern ein herzliches Dankeschön für ihre Arbeit!

